ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420179415
Lietas arhīva Nr. AA43-0148-17/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 30.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents V.Poķis,
tiesneses U.Mihailova un A.Zariņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2015.gada 23.aprīļa lēmuma Nr.1-5/52 atcelšanu un par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2015.gada 12.februāra lēmuma Nr.1-5/17 atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – reģistrs vai atbildētājs) valsts notāre, izskatot garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības „/Nosaukums/" (turpmāk – Sabiedrība) iesniegto pieteikumu par izmaiņu (par Sabiedrības valdes locekļiem ievēlēti /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/) reģistrēšanu reģistra žurnālā, ar 2014.gada 7.novembra lēmumu Nr.21-6/170562 nolēma atlikt Sabiedrības izmaiņu ierakstīšanu Uzņēmumu reģistra žurnālā un statūtu reģistrēšanu, norādot uz trūkumiem iesniegtajā protokolā un statūtos.

2014.gada 10.novembrī saņemts atkārtots pieteikums par izmaiņu reģistrēšanu (par Sabiedrības valdes locekļiem ievēlēti /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/). 2014.gada 5.decembrī reģistrā saņemti laboti Sabiedrības statūti.

Minētais lēmums atstāts negrozīts ar reģistra 2014.gada 10.decembra lēmumu Nr.1-5/186.

Saņemot atkārtotu Sabiedrības pieteikumu par izmaiņu reģistrēšanu reģistra žurnālā, ar reģistra 2015.gada 12.janvāra lēmumu Nr.21-6/170562/2 nolemts atlikt Sabiedrības izmaiņu ierakstīšanu reģistra žurnālā, jo iesniegtajos statūtos pamatkapitāla minimālais lielums un pajas nominālvērtība izteikta latos, nevis *euro*. Arī ar reģistra 2015.gada 19.janvāra lēmumu Nr.21-6/170562/3 nolemts atlikt Sabiedrības izmaiņu ierakstīšanu reģistra žurnālā, jo 2015.gada 4.janvāra statūtu jaunajā redakcijā pamatkapitāla minimālais lielums un pajas nominālvērtība izteikta *euro*, bet no 2015.gada 4.janvāra atkārtotās biedru kopsapulces protokola neizriet, ka šis jautājums izlemts biedru kopsapulcē.

Ar reģistra 2015.gada 12.februāra lēmumu Nr.1-5/17 (turpmāk – lēmums Nr.1-5/17) reģistra 2015.gada 12.janvāra un 19.janvāra lēmumi atstāti negrozīti.

Saņemot atkārtotu Sabiedrības pieteikumu par izmaiņu reģistrēšanu reģistra žurnālā, ar reģistra 2015.gada 20.februara lēmumu Nr.6-5/170562/4 nolemts izdarīt ierakstu reģistra žurnālā, cita starpā, ka no amata atbrīvots Sabiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. A/, un valde /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, un amatā iecelts Sabiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. F/, un valde /pers. E/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/. Minētais reģistra lēmums atstāts negrozīts ar reģistra 2015.gada 23.aprīļa lēmumu Nr.1?5/52 (turpmāk – lēmums Nr.1-5/52).

[2] 2015.gada 16.martā un 2015.gada 27.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteicēja /pers. A/ pieteikumi par lēmuma Nr.1-5/52 atcelšanu un lēmuma Nr.1-5/17 atzīšanu par prettiesisku. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2015.gada 5.jūnija lēmumu abas lietas apvienotas vienā tiesvedībā.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Sākotnējos lēmumos nav konstatēta virkne acīmredzamu pretrunu iesniegtajos dokumentos, tāpēc reģistra valsts notāram bija jāpieņem lēmums nevis par izmaiņu veikšanas atlikšanu, bet gan par atteikumu reģistrēt iesniegtos dokumentus, jo dokumentos konstatējamie trūkumi nav novēršami.

[2.2] Reģistrs nav izvērtējis iesniegto dokumentu atbilstību normatīvajiem aktiem un citiem lietā esošajiem dokumentiem.

[2.3] Sabiedrības biedru sapulci nav pieprasījusi sasaukt vai to sasaukusi institūcija, kas noteikta likumā vai Sabiedrības statūtos. Reģistrs nepamatoti piemērojis analoģiju. Kooperatīvo sabiedrību likuma 58.pants precīzi nosaka biedru sapulces sasaukšanas kārtību.

[2.4] Lēmumos vērtēti faktiskie apstākļi, kas ir pretrunā ar reģistra deklarēto, ka tas veic faktisko apstākļu pārbaudi. Reģistrs konstatēja, ka esot bijis vismaz desmitās daļas biedru pieprasījums sasaukt kopsapulci.

[2.5] Reģistrā tika iesniegti nevis laboti, bet viltoti dokumenti. Reģistrā iesniegti anonīmu personu safabricēti lēmumu teksti par sapulču sasaukšanu. No reģistram iesniegtajiem dokumentiem nav redzams, kā notika Sabiedrības kopsapulce.

Iesniegtajos dokumentos norādītais valdes pārstāvības modelis neatbilst normatīvajiem aktiem.

[3] Reģistrs rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteicēja prasījumu neatzīst, pamatojoties uz lēmumos Nr.1-5/17 un Nr.1-5/52 minētajiem argumentiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No ierakstiem komercreģistrā un no reģistra 2015.gada 20.februāra lēmuma Nr.6-5/170562/4 izriet, ka pēc reģistra 2015.gada 12.janvāra lēmuma Nr.21-6/170562/2 un 2015.gada 19.janvāra lēmuma Nr.21-6/170562/3, kas atstāti negrozīti ar lēmumu Nr.1-5/17, pieņemšanas Sabiedrības lietā pieņemts jauns lēmums par ierakstu izdarīšanu reģistra žurnālā par Sabiedrības amatpersonām.

Tā kā izskatāmajā lietā pieteicēja prasītā administratīvā akta atcelšana nav iespējama, tiesa vērtēja vienīgi lēmuma Nr.1-5/17 tiesiskumu.

[4.2] No likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta pirmās, otrās un trešās daļas izriet, ka reģistra valsts notārs pieņem kādu no likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta trešajā daļā paredzētajiem lēmumiem, izvērtējot konkrētos apstākļus. Ja tiek konstatēti trūkumi iesniegtajos dokumentos, vai šķēršļi ieraksta izdarīšanai, izvērtējams vai šos trūkumus iespējams novērst.

Reģistrs pamatoti lēmumā Nr.1-5/17 atzina, ka iesniegtajos Sabiedrības dokumentos ir novēršami trūkumi, jo, tiesas ieskatā, reģistra valsts notāra konstatētos trūkumus (iesniegtajos statūtos pamatkapitāla minimālais lielums un pajas nominālvērtība izteikta latos, nevis *euro* un ka no 2015.gada 4.janvāra atkārtotās biedru kopsapulces protokola neizriet, ka jautājums par pamatkapitāla denomināciju izlemts biedru kopsapulcē) var novērst, iesniedzot attiecīgus dokumentus, kas nepieciešami izmaiņu reģistrēšanai.

[4.3] Reģistrs nav tiesīgs pārbaudīt faktiskos apstākļus, kas saistīti ar iesniegto dokumentu sastādīšanu, jo likums „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" noteic, ka iestāde pārbauda vienīgi to, vai iesniegtie dokumenti un tajos ietvertie lēmumi atbilst likuma prasībām. Tas nozīmē, ka reģistram nebija jāpārbauda sapulces sasaukšanas un norises, kā arī lēmumu pieņemšanas faktiskie apstākļi. Pieteicēja norādītās ziņas par to, ka notikuši pārkāpumi sapulces sasaukšanas un norises kārtībā un ka dokumenti tikuši viltoti, nevar būt par pamatu lēmuma Nr.1-5/17 un lēmuma Nr.1-5/52 atcelšanai vai atzīšanai par prettiesisku.

[4.4] Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta trešo daļu ieraksta izdarīšana reģistra žurnālā tiek atteikta, ja reģistram tiek iesniegti nepārprotami pierādījumi, kas apliecina paraksta viltošanas faktu.

No lietas apstākļiem neizriet, ka šādi pierādījumi reģistrā ir tikuši iesniegti, tāpēc pieteicēja apgalvojums, ka dokumenti, uz kuru pamata reģistrētas izmaiņas, ir viltoti, nevar būt par pamatu lēmuma Nr.1-5/17 un lēmuma Nr.1-5/52 atcelšanai vai atzīšanai par prettiesisku.

[4.5] No Kooperatīvo sabiedrību likuma 48.panta pirmās daļas izriet, ka kooperatīvās sabiedrības valdes locekļi sabiedrību pārstāv tikai kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi.

No lietas materiāliem izriet, ka Sabiedrības statūtu 10.3.punktā ir noteikts, ka valdes priekšsēdētājs pārstāv Sabiedrību kopā ar vienu no valdes locekļiem, bet pārējie valdes locekļi bez valdes priekšsēdētāja pārstāv Sabiedrību kopīgi. Tiesas ieskatā šāds pārstāvības tiesību regulējums statūtos atbilst Kooperatīvo sabiedrību likuma 48.panta pirmajai daļai, jo valdes priekšsēdētājam ir pārstāvības tiesības kopā ar vēl vienu no valdes locekļiem, savukārt pārējiem valdes locekļiem kopā ir tiesības pārstāvēt kooperatīvo sabiedrību bez valdes priekšsēdētāja piekrišanas.

[4.6] Lietā nav izšķirošas nozīmes pieteicēja argumentam, ka Sabiedrības biedru sapulci nav pieprasījusi sasaukt vai sasaukusi institūcija, kas noteikta likumā vai Sabiedrības statūtos. Kooperatīvo sabiedrību likums dalībnieku sapulces protokolā neparedz norādīt ziņas par to, kura institūcija sasaukusi sapulci. Tāpēc reģistrs var vērtēt tikai protokola izraksta atbilstību Dokumentu juridiskā spēka likuma prasībām, kā arī vērtēt to protokolā norādīto ziņu atbilstību normatīvajiem aktiem, kuras protokolā ir norādītas.

Reģistra valsts notāram nav pamata pārbaudīt faktiskos apstākļus un noskaidrot, kas sapulci sasaucis. Secinājums par to, kurš dalībnieku sapulci sasaucis vai kuram to vajadzēja sasaukt, neietekmē lēmuma Nr.1-5/17 un lēmuma Nr.1-5/52 tiesiskumu.

[4.7] Papildus tiesa norādīja, ka procesuālās ekonomijas nolūkos pārējo argumentu analizēšana lietā nav nepieciešama, jo tie konkrētajā gadījumā nevar ietekmēt izskatāmās lietas rezultātu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda, ka spriedumā tiesa nav izvērtējusi reģistra reģistrācijas lietai pievienoto dokumentu atbilstību normatīvajiem aktiem un reģistrācijas lietā esošajiem dokumentiem, it īpaši Kooperatīvo sabiedrību likuma normām un 2012.gadā reģistrētajiem Sabiedrības statūtiem.

Neanalizējot jautājumu par analoģiju kā būtiskāko izvērtējamo apstākli, tiesa acīmredzot ir piekritusi detalizētajam pieteicēja pamatojumam, kādēļ analoģijas piemērošana nav pieļaujama. Tomēr tiesa ir taisījusi šim apstāklim pretēju

spriedumu, tādējādi mainot apstrīdēto administratīvo aktu pamatojumu, ielasot tajos tādu argumentāciju, kādas apstrīdētajos administratīvajos aktos nebija un nav. Šāda tiesas rīcība ir pretēja tiesiskās paļāvības, tiesiskās noteiktības un tiesiskās stabilitātes principam. Spriedums nevar radīt negatīvākas sekas pieteicējam nekā apstrīdētie administratīvie akti.

[6] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā pieteicēja apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, papildus norādot, ka, saņemot Sabiedrības pieteikumu par izmaiņām Sabiedrības valdes sastāvā, reģistra valsts notārs 2015.gada 29.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.6-5/190027/1 izdarīt ierakstu reģistra žurnālā, ka atbrīvots Sabiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. F/, par Sabiedrības valdes priekšsēdētāju ir iecelts /pers. E/, savukārt pārējiem Sabiedrības valdes locekļiem ir mainījušās pārstāvības tiesības. Ievērojot minēto, reģistra 2015.gada 20.februara lēmums Nr.6-5/170562/4 un lēmums Nr.1-5/52 ir zaudējuši spēku un vairs nav iespējams lemt par to atcelšanu, bet tikai vērtēt to tiesiskumu.

[7] Lietas izskatīšanas laikā apelācijas instances tiesā lietā trešo personu bez patstāvīgiem prasījumiem statusā pieaicinātas bijušās valdes amatpersonas: /pers. G/, /pers. I/, /pers. M/, /pers. L/. Tāpat trešo personu statusā pieaicināti arī valdes locekļi, kas tika reģistrēti komercreģistrā apstrīdētā lēmuma ietvaros: /pers. F/, /pers. E/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/.

Lietas izskatīšana tika uzsākta mutvārdu procesā, bet pabeigta rakstveida procesā.

Tiesas sēdē pieteicēja un trešo personu /pers. G/, /pers. M/, /pers. L/ pārstāvis zvērināts advokāts Lauris Brikmanis uzturēja pieteikumu saskaņā ar pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādīto argumentāciju. Paskaidrojumos tika norādīts, ka sapulci nav sasaukusi institūcija, kas paredzēta Kooperatīvo sabiedrību likumā un statūtos. Šie apstākļi bija konstatējami no iesniegtajiem dokumentiem. Tāpat reģistram bija jāpievērš uzmanība tam, ka kopumā reģistram tika iesniegti 3 dažādi kopsapulces lēmumi un kopsapulcē apstiprināto statūtu redakcijas. Šādos apstākļos dokumentu reģistrēšana nebija pieļaujama.

Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka uztur iepriekš norādīto argumentāciju par lēmuma tiesiskumu. Papildus tika lūgts atņemt trešās personas statusu visām trešajām personām, jo šobrīd reģistrā ir reģistrēts jauns valdes sastāvs. Tādējādi strīds var būt vienīgi par reģistra lēmuma tiesiskumu, bet tas savukārt neskar trešo personu intereses.

Trešo personu /pers. D/, /pers. C/, /pers. B/, /pers. E/ un Sabiedrības pārstāvis /pers. N/ pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[8] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir apmierināms.

[9] Apgabaltiesa konstatē, ka 2016.gada 19.septembrī komercreģistrā reģistrētas izmaiņas Sabiedrības valdes sastāvā, kā arī reģistrēta Sabiedrības statūtu jaunā (2016.gada 30.aprīļa) redakcija. Līdz ar to lēmumā Nr.1-5/52 paredzētais ieraksts ir aizstāts ar citu ierakstu. Tas nozīmē arī to, ka lēmums ir zaudējis spēku. Līdz ar to lietā ir izvērtējams lēmuma Nr.1-5/52 tiesiskums.

Pieteicējs šīs lietas ietvaros ir lūdzis arī atcelt lēmumu Nr.1-5/17. Šim lēmumam nav galīgā noregulējuma rakstura. Līdz ar to šī lēmuma tiesiskums tiek izvērtēts kopsakarībā ar lēmuma Nr.1-5/52 lēmuma (kā procesuāls lēmums, kas atspoguļo procesa virzību iestādē) tiesiskumu. Tas, ka lēmums Nr.1-5/17 ir starplēmums, ir secināms no turpmāk norādīto apstākļu kopuma.

[10] Apgabaltiesa konstatē, ka Sabiedrības vārdā trešā persona /pers. E/ vairākkārt reģistrā iesniedza dokumentus par izmaiņām Sabiedrības valdē un statūtos- 2014.gada 4.novembrī (pieteikums datēts ar 2014.gada 3.novembri), 2014.gada 10.novembrī, 2014.gada 5.decembrī, 2015.gada 8.janvārī, 2015.gada 14.janvārī un 2015.gada 20.janvārī.

Par 2014.gada 4.novembra pieteikumu reģistra valsts notārs 2014.gada 7.novembrī pieņēma lēmumu Nr.21-6/170562, ar kuru nolemts atlikt ierakstu izdarīšanu un statūtu reģistrāciju. Pieteicējs šo lēmumu apstrīdēja. Ar reģistra galvenā valsts notārā 2014.gada 10.decembra lēmumu Nr.1-5/186 sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Ar lēmumu Nr.1-5/186 ir izskatīts arī 2014.gada 10.novembra trešās personas /pers. E/ Sabiedrības vārdā iesniegtais pieteikums.

Reģistra galvenā valsts notārā 2014.gada 10.decembra lēmuma Nr.1?5/186 tiesiskums tika skatīts administratīvajā lietā Nr.A420142915.

Ar Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 31.augusta lēmumu tiesvedība lietā izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punkta, jo reģistra lēmums ir atzīstams par starplēmumu, kurš nav pārsūdzams tiesā. Ar Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2016.gada 21.novembra lēmumu Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 31.augusta lēmums atstāts negrozīts.

Par Sabiedrības 2015.gada 8.janvāra pieteikumu reģistra valsts notārs 2014.gada 12.janvārī pieņēma lēmumu Nr.21-6/170562/2 atlikt ierakstu izdarīšanu reģistra žurnālā un statūtu reģistrāciju.

Par Sabiedrības 2015.gada 14.janvāra pieteikumu reģistrs 2015.gada 19.janvārī pieņēma lēmumu Nr.21-6/170562/3 atlikt izmaiņu ierakstīšanu reģistra žurnālā un statūtu reģistrāciju. Ar reģistra galvenā valsts notāra lēmumu Nr.1-5/17 atstāti spēkā reģistra valsts notāra 2015.gada 12.janvāra un 2015.gada 19.janvāra lēmumi.

Par Sabiedrības 2015.gada 20.janvāra pieteikumu reģistrs 2015.gada 20.februārī pieņēma lēmumu Nr.6-5/170562/4 par ieraksta izdarīšanu uzņēmumu reģistra žurnālā par to, ka ir atbrīvota valde un iecelta cita valde, reģistrēta jaunā statūtu redakcija, mainīts Sabiedrības pamatkapitāls un paju nominālvērtība no latiem uz eiro.

[11] Apgabaltiesa konstatē, ka minētais process iestādē tiek uztverts un arī reģistrēts kā vienots process. Tas ir secināms no tā, ka pieteikums izmaiņām uzņēmumu reģistra žurnālā (6.veidlapa), kas tika iesniegts 2015.gada 20.janvārī *(lietas 1.sējuma 34.lapa)*, tiek joprojām datēts ar 2014.gada 3.novembri. Uz šī dokumenta tiek izdarītas reģistra atzīmes par dokumenta saņemšanu, kas datētas ar 2014.gada 4.novembri, 2014.gada 10.novembri, 2015.gada 8.janvāri, 2015.gada 14.janvāri, 2015. gada 20.janvāri, lai arī faktiski dokuments ir saņemts tikai 2015.gada 20.janvārī.

Tādējādi arī secināms, ka process iestādē par izmaiņu reģistrāciju ir veikts kā vienots process, kas noslēdzies ar lēmuma Nr.1-5/52 pieņemšanu.

[12] Apgabaltiesas vērtējumā 2010?.gada 4.novembra, 2014.gada 10.decembra, 2015.gada 8.janvāra, 2015.gada 19.janvāra reģistra lēmumiem, kas paredz ieraksta atlikšanu, nav galīgā noregulējuma rakstura, proti, tie nenodibina, negroza un nekonstatē konkrētas tiesiskās attiecības. Tādējādi secināms, ka šie lēmumi ir starplēmumi. Starplēmumu atsevišķa pārsūdzēšana tiek pieļauta tikai tajos gadījumos, kad ir konstatējams, ka attiecīgais starplēmums pats par sevi jau pirms galīgā lēmuma pieņemšanas rada saistošu un būtisku tiesību ierobežojumu un šī iemesla dēļ ir nepieciešams panākt tā kontroli, negaidot galīgā administratīvā akta izdošanu.

Apgabaltiesas vērtējumā pieteicējam nepastāv subjektīvas tiesības pārsūdzēt tiesā lēmumus par ieraksta izdarīšanas atlikšanu, jo pieteicējs nebija iestādē ierosinātā procesa iniciators. Pieteicējam pastāv intereses par ierakstiem reģistrā par Sabiedrības pārvaldes institūciju, tomēr šo interesi neskar lēmums par galīgā lēmuma atlikšanu (ieraksta izdarīšanas atlikšanu), ja pieteicējs nav šāda procesa iniciators.

Pārbaudot tiesā lēmumu Nr.1-5/52, tiesa veic kontroli arī pār visiem procesuālajiem lēmumiem, tai skaitā arī izvērtē atsevišķo procesuālo darbību un starplēmumu tiesiskumu.

Ņemot vērā, ka pieteicējs tiesā ir pārsūdzējis arī lēmumu Nr.1-5/52, kuram ir galēja noregulējuma raksturs, tad tiesvedība lietā nav izbeidzama daļā par lēmumu Nr.1-5/17. Lietas izskatīšanā ir izvērtējams lēmuma Nr.1-5/17 un citu starplēmumu tiesiskums, vērtējot to kopsakarībā ar to, kādā veidā šie starplēmumi ir ietekmējuši lēmuma Nr.1-5/52 rezultātu.

[13] Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta pirmās daļas 5.punkts paredz, ka, izskatot iesniegtos dokumentus, reģistra valsts notārs pārbauda, vai dokumentā, kuru reģistrē (pievieno lietai) vai uz kura pamata izdara ierakstu komercreģistrā, ietverto ziņu un noteikumu apjoms un saturs atbilst normatīvajiem aktiem un citiem reģistrācijas lietā esošajiem dokumentiem. Savukārt 14.panta otrā daļa paredz, ka reģistra kompetencē neietilpst komersanta lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude.

Lietā ir strīds par to, vai reģistrs ir pienācīgi izpildījis likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta pirmās daļas 5.punktā paredzēto dokumentu formas un satura pārbaudi. Tāpat lietā ir strīds, vai reģistram bija tiesības pēc analoģijas piemērot Biedrību un nodibinājumu likuma 36.panta trešo daļu.

[14] Apgabaltiesa sākotnēji apskatīs procesa gaitu iestādē, vērtējot to no procesuālajiem aspektiem, jo pieteicējs izvirzījis vairākus argumentus, kas saistāmi ar starplēmumu pieņemšanu.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs ir norādījis uz to, ka iestāde veic dokumentu viltošanu – vēlāk iesniegti dokumenti tiek apzīmogoti ar pagātnē esošajiem datumiem.

Tiesas sēdē reģistra pārstāve paskaidroja, ka praksē reģistrs darbojas tādējādi, ka iesāktā procesā, kurā ieraksta izdarīšana ir atlikta, atkārtoti atnesot jaunu pieteikumu izmaiņām, tas tiek apzīmogots ar zīmogiem par saņemšanu, tai skaitā uzspiežot arī zīmogus par saņemšanu, kas ir attiecināmi uz iepriekš veiktajām pieteikuma iesniegšanas stadijām. Piemēram, faktiski saņemot iesniegumu 2015.gada 20.janvārī, reģistrs uz tā uzspiež zīmogu par saņemšanu 2014.gada 4.novembrī, 2015.gada 8.janvārī, 2015.gada 14.janvārī un 2015.gada 20.janvārī *(sk., lietas 1.sējuma 34.lapā esošo pieteikumu)*.

Apgabaltiesa konstatē, ka tādējādi reģistrs zīmogu, kurā ir ieraksts – „saņemts uzņēmumu reģistrā, datums", izmanto ne tikai, lai izdarītu atzīmi par ienākošo dokumentu faktisko saņemšanas brīdi, bet arī izmanto, lai norādītu, ka šis iesniegums tiek attiecināts uz jau iepriekš uzsākto procesu iestādē. Tādējādi uz pieteikuma vienlaikus atrodas vairāki zīmogi par dokumenta saņemšanu ar dažādiem saņemšanas datumiem.

Apgabaltiesas vērtējumā reģistram ir tiesības izdarīt atzīmes uz pieteikuma par to, ka tas ir iesniegts jau uzsāktā administratīvā procesā, tomēr skaidrības labad šāda veida atzīmju izdarīšana būtu jānošķir no dokumentu saņemšanas atzīmes. Pretējā gadījumā zīmogiem uz pieteikuma par tā saņemšanu zīmogā norādītajā datumā ir maldinošs raksturs. Maldinošs raksturs izriet no tā, ka vēlāk iesniegtais pieteikums var būt izmainīts, tai skaitā arī papildinot vai izslēdzot tam pievienotos dokumentus. Līdz ar to, aplūkojot dokumentu, kurā tiek uzspiests zīmogs par tā saņemšanu 2014.gada 4.novembrī, faktiski nav iespējams pārliecināties, ka tieši šāds dokuments arī tika iesniegts 2014.gada 4.novembrī.

Apgabaltiesa veica pārbaudes darbības, tai skaitā apskatījās reģistra lietas saturu, bet nekonstatēja pazīmes, ka reģistrs būtu veicis dokumentu viltošanu vai nebūtu ievērojis savu ierasto reģistrācijas kārtību. Konstatētā reģistra prakse, lai arī atsevišķos aspektos ir vērtējama kritiski, pati par sevi nerada tāda veida procesuālus pārkāpumus, kam būtu izšķiroša nozīme lietas iznākumā.

[15] Reģistram ir tiesības pieņemt lēmumu par ieraksta izdarīšanas atlikšanu saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta ceturto daļu, kas nosaka, ka gadījumā, ja tiek konstatēts, ka nav ievērotas šā

panta pirmās daļas prasības, bet šie trūkumi ir novēršami, reģistra valsts notārs pieņem lēmumu par ieraksta izdarīšanas vai dokumentu reģistrācijas atlikšanu.

Apgabaltiesa konstatē, ka reģistrs ir pieņēmis vairākus secīgus starplēmumus, ar kuriem ir atlicis ieraksta izdarīšanu un statūtu jaunās redakcijas reģistrāciju. Šādi lēmumi ir reģistra galvenā valsts notāra 2014.gada 10.decembra lēmums Nr.1-5/186 (turpmāk – lēmums Nr.1-5/186) un lēmums Nr.1-5/17.

Pieteicēja ieskatā, starplēmumi ir prettiesiski. Reģistram bija jāpieņem lēmums par atteikumu reģistrēt dokumentus un izdarīt ierakstu komercreģistrā, jo dokumentos konstatētie trūkumi nav novēršami.

[16] Apgabaltiesa atzīst, ka reģistra galvenajam valsts notāram 2014.gada 10.decembrī pieņemot lēmumu Nr.1-5/186 bija pamats pieņemt lēmumu par 2014.gada 3.novembra pieteikuma reģistrācijas atteikumu (nevis noteikt termiņu trūkumu novēršanai).

Apgabaltiesa konstatē, ka reģistra konstatētie trūkumi nebija novēršami.

Reģistra valsts notāra 2014.gada 7.novembra lēmumā Nr.21-6/170562 ir konstatēts, ka saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta pirmo un piekto daļu, biedru kopsapulce, dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajās sabiedrībās – pilnvaroto ievēlēšanas sapulce, kas izziņota un organizēta sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā, ir tiesīga, ja tajā pārstāvēta vairāk nekā puse no balsstiesīgajiem biedriem. Ja biedru kopsapulce nav tiesīga, 10 dienu laikā tiek sasaukta atkārtota kopsapulce. Sabiedrības statūtu 11.1.punktā noteikts, ka valde izziņo biedru kopsapulces laiku, vietu un darba kārtību ne vēlāk kā 7 dienas pirms sapulces. Līdz ar to reģistra valsts notārs konstatēja, ka nav ievērota Sabiedrības sapulces sasaukšanas noteiktā kārtība un termiņi.

Sākotnējos lēmumos konstatētais tiek balstīts uz pieteikumam klātpievienotajiem dokumentiem. No 2014.gada 2.novembra atkārtotās kopsapulces protokola ir secināms, ka 2014.gada 15.oktobrī Sabiedrības biedru grupa ir paziņojusi Sabiedrības biedriem, ka 2014.gada 1.novembrī notiks kopsapulce. Šajā paziņojumā arī tiek norādīts, ka gadījumā, ja nebūs kvoruma, tad 2014.gada 2.novembrī notiks atkārtota biedru kopsapulce. Pieteikumam reģistram klātpievienots 2014.gada 1.novembra kopsapulces protokols un 2014.gada 2.novembra kopsapulces protokols.

2014.gada 21.novembrī trešās personas (/pers. E/, /pers. O/, /pers. B/, /pers. D/, /pers. C/ un citi), kuras organizēja atsevišķu biedru grupas kopsapulci 2014.gada 1. un 2.novembrī, paskaidrojumos reģistram apstiprināja iepriekš iesniegtajos dokumentos norādītos faktus par to, ka abu sapulču izziņošana ir notikusi ar vienu paziņojumu.

Lēmuma Nr.1-5/186 17.punktā reģistra galvenais valsts notārs ir atzinis par pamatotiem sākotnējā lēmumā konstatētos faktus, kā arī to, ka nav ievērota Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta piektā daļa, kas nosaka to, ka atkārtota kopsapulce var tikt sasaukta un līdz ar to arī izziņota tikai pēc tam, kad konstatēts, ka pirmā kopsapulce nav lemttiesīga.

Konstatējot faktu, ka pieteikuma iesniedzēji pēc būtības neapstrīd reģistra notāra konstatētos faktus par to, ka nav ievērota Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta piektā daļa, reģistra galvenais valsts notārs varēja lemt par reģistrācijas atteikumu.

Apgabaltiesa norāda, ka pats par sevi apstāklis, ka starp 2014.gada 1.novembri un 2014.gada 2.novembri ir tikai 1 diena, norāda, ka nav iespējams šajā periodā izpildīt Sabiedrības statūtos paredzēto paziņošanas termiņu – 7 dienas pirms sapulces sasaukšanas. Līdz ar to nav iespējams pat teorētiski pieņemt, ka trūkumi varētu būt novērsti un Sabiedrības biedriem būtu paziņots par Sabiedrības kopsapulces sasaukšanu Sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā.

[17] Apgabaltiesa konstatē, ka 2015.gada 8.janvārī trešā persona /pers. E/ Sabiedrības vārdā atkārtoti iesniedza pieteikumu reģistram. Pieteikums tiek datēts ar 2014.gada 3.novembri, un tam tiek klātpievienots 2015.gada 4.janvāra Sabiedrības biedru atkārtotās kopsapulces protokols Nr.1?01/2015. Sapulces protokolā tiek norādīts, ka Sabiedrības biedru 2014.gada 28.decembra kopsapulce nebija lemttiesīga, kā rezultātā tika izziņota atkārtota kopsapulce 2015.gada 4.janvārī.

Apgabaltiesas vērtējumā, ja Sabiedrība sasauc jaunu kopsapulci (2015.gada 4.janvāra kopsapulces protokols), tad dokumentu iesniegšana par šo kopsapulci nav uzskatāma par trūkumu novēršanu 2014.gada 3.novembra pieteikumam, kurā faktiski tika prasīts reģistrēt 2014.gada 2.novembra Sabiedrības biedru kopsapulces lēmumus. Šādā gadījumā bija jāsniedz jauns pieteikums, kas tiek pamatots tieši ar šiem jaunajiem Sabiedrības kopsapulces lēmumiem.

Apgabaltiesas vērtējumā no loģikas likumiem izriet, ka 2014.gada 3.novembrī reģistrā nevarēja tikt uzsākts process par ierakstu izdarīšanu, kas tiek balstīts uz 2015.gada 4.janvāra Sabiedrības biedru kopsapulces lēmumiem. Līdz ar to, 2015.gada 8.janvārī atkārtoti saņemot 2014.gada 3.novembra pieteikumu ar klāt pievienotiem 2014.gada 2.novembra un 2015.gada 4.janvāra kopsapulces protokoliem, pieteikuma reģistrācija bija atsakāma.

[18] Reģistra pārstāvji tiesas sēdē norādīja, ka personas jebkurā gadījumā saglabā tiesības iesniegt dokumentus arī tad, ja reģistrs atsaka konkrēta pieteikuma reģistrāciju. Līdz ar to pieteikuma atteikšana ir saistāma vienīgi ar valsts nodevas iekasēšanu, bet nevis ar reģistrācijas procesu pēc būtības. Apgabaltiesas vērtējumā šāda reģistra argumentācija nav pamatota vairāku apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta pirmās daļas 2. un 5.punktu reģistra valsts notārs pārbauda, vai iesniegti visi likumos paredzētie dokumenti, kurus reģistrē vai uz kuru pamata izdara ierakstu komercreģistrā, vai dokumentā, kuru reģistrē (pievieno lietai) vai uz kura pamata izdara ierakstus komercreģistrā, ietverto ziņu un noteikumu apjoms un saturs atbilst normatīvajiem aktiem un citiem reģistrācijas lietā esošajiem dokumentiem.

Apgabaltiesa konstatē, ka 2015.gada 20.janvāra pieteikumā (pēdējais pieteikums) tiek norādīts, ka tam klāt tiek

pievienots 2014.gada 2.novembra Sabiedrības kopsapulces protokols. Līdz ar to var konstatēt, ka šis dokuments tiek pievienots lietai kā tāds, kas atbilst normatīvajiem aktiem un uz kura pamata tiek izdarīts ieraksts. Tādējādi secināms, ka ar lēmumu Nr.1-5/52 tiek atzīts, ka arī 2014.gada 2.novembra Sabiedrības kopsapulces protokols ir par pamatu ierakstu izdarīšanai reģistrā. Tas savukārt nonāk pretrunā ar reģistra starplēmumos (lēmums Nr.1-5/186, Nr.1-5/17) norādīto, ka 2014.gada 2.novembra sapulces sasaukšanā nav ievērota Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta piektā daļa, kas, reģistra ieskatā, liedza ierakstu izdarīšanu reģistrā.

[19] Apgabaltiesas vērtējumā apstāklis, ka reģistrs pieļāva novērst trūkumus, kas konstatēti 2014.gada 3.novembra iesniegumā, tādējādi, ka tiek iesniegts 2015.gada 4.janvāra kopsapulces protokols, ir vērtējams kā procesuāla kļūda. Šī kļūda ir novedusi arī pie prettiesiska rezultāta, jo ar lēmumu Nr.1-5/52 pēc būtības ir atzīts, ka visi iesniegtie dokumenti, kuros pieņemti lēmumi par valdes pārvēlēšanu, atbilst normatīvo aktu prasībām un ir par pamatu ierakstu izdarīšanai reģistrā.

Apgabaltiesas vērtējumā minētais nozīmē, ka prettiesiski ir gan starplēmumi Nr.1-5/186, Nr.1-5/17, gan arī noslēdzošais lēmums Nr.1-5/52. Procesuālā kļūda rada ietekmi uz gala rezultātu saistībā ar Sabiedrības 2014.gada 2.novembra kopsapulces protokola pievienošanu lietai.

Ar lēmumu Nr.1-5/52 lietai ir pievienots arī 2015.gada 4.janvāra Sabiedrības kopsapulces protokols. Līdz ar to lietā ir nepieciešams izvērtēt arī lēmuma Nr.1-5/52 tiesiskumu saistībā ar šī Sabiedrības kopsapulces protokola izvērtējumu.

[20] Sabiedrības kopsapulces 2014.gada 2.novembra un arī 2015.gada 4.janvāra protokolos ir norādīts, ka sapulces organizatori ir Sabiedrības biedru iniciatīvas grupa. Lietā pēc būtības nav strīda par to, ka Sabiedrības biedru kopsapulci nav sasaukusi valde vai revidents, kas ir tiesīgi sasaukt sapulci saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 38.panta trešo daļu. Šos faktus ir konstatējis arī reģistrs savos lēmumos.

Apgabaltiesa konstatē, ka Kooperatīvo sabiedrību likuma 38.pants neparedz, ka Sabiedrības kopsapulci var sasaukt Sabiedrības „biedru iniciatīvas grupa". Kooperatīvo sabiedrību likuma 38.panta trešā daļa paredz, ka ārkārtas kopsapulce valdei ir jāsasauc tad, ja sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā to pieprasa vismaz viena desmitdaļa biedru vai revīzijas komisija (revidents). Ja valde mēneša laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas dienas nesasauc biedru kopsapulci, to sasauc revidents.

[21] Apgabaltiesas vērtējumā trešo personu /pers. E/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ parakstītajam pieteikumam reģistram klāt pievienotie Sabiedrības kopsapulces 2014.gada 2.novembra un arī 2015.gada 4.janvāra protokoli satur informāciju, ka kopsapulces ir sasauktas pretēji Kooperatīvo sabiedrību likuma 38.panta trešās daļas regulējumam.

Reģistrs ir konstatējis faktu, ka kopsapulces nav sasauktas saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma regulējumu un Sabiedrības statūtiem, bet uzskata, ka Sabiedrības biedri pēc analoģijas varēja piemērot Biedrību un nodibinājumu likuma 36.panta trešo daļu. Līdz ar to lietā ir izvērtējams tas, vai reģistra valsts notārs bija tiesīgs piemērot tiesību analoģiju.

[22] Apgabaltiesa konstatē, ka tiesību piešķiršana biedru iniciatīvas grupai sasaukt dalībnieku kopsapulci nav paredzēta Kooperatīvo sabiedrību likumā. Likuma robs un „likuma klusēšana" nav viens un tas pats, jo zināma tiesiskā regulējuma neesamība likumā pati par sevi nenozīmē, ka šāds regulējums ir objektīvi nepieciešams no tiesību viedokļa.

Sabiedrības biedriem, ja šie biedri ir 10 procenti no biedru kopskaita, ir tiesības pieprasīt valdei un revidentam sasaukt biedru kopsapulci, bet tie nevar paši sasaukt sapulci. Šāds tiesiskais risinājums ir loģisks, jo biedru saraksts tiek glabāts pie valdes. Tāpat arī pārvaldes institūcijām ir jāveic sapulces, paredzamo jautājumu sagatavošana, kopsapulces paziņošana laikus visiem biedriem, kā arī jāizvērtē tas, vai uz kopsapulci ieradušās personas ir sabiedrības biedri. Ja visu šo darbību veikšanu atļauj veikt jebkurai personu grupai, tad tas var novest pie prettiesiska biedru vairākuma interešu ignorēšanas. Līdz ar to pārlieku liela tiesību piešķiršana likumā mazākuma biedru interešu aizsardzībai var novest pie nepamatota citu personu interešu aizskāruma. Tas savukārt norāda, ka šo interešu savstarpējā ievērošana, ir rūpīgi izvērtējama, nosakot tiesisko regulējumu.

Apgabaltiesa nesaskata, ka pastāv objektīva nepieciešamība aizpildīt šķietamo likuma robu, turklāt tieši tādā veidā, kādā to izvēlējās izdarīt reģistrs. Arī bez papildus regulējuma Sabiedrības biedri var prasīt biedru kopsapulces sasaukšanu tiesā, ja valde un revidents neievēro likuma prasības. Šādas tiesības ir paredzētas arī Sabiedrības statūtos, kas regulē biedru savstarpējās attiecības. Sabiedrības statūtu 8.6.punkts nosaka to, kādā veidā tiek izskatīti biedru pieprasījumi sasaukt biedru kopsapulci. Šajā punktā cita starpā ir norādīts, ka gadījumā, ja Sabiedrības valde noraida pieprasījumu par sapulces sasaukšanu, valdes lēmumu var apstrīdēt, ceļot prasību tiesā pret Sabiedrības amatpersonām likumā noteiktajā kārtībā.

Sabiedrības biedru „iniciatīvas grupai", ja tā uzskatīja, ka tās intereses skar valdes prettiesiska rīcība, 2014.gada novembrī nesasaucot sabiedrības biedru kopsapulci, varēja iesniegt pieteikumu tiesā ar prasījumu par pienākuma uzlikšanu valdei sasaukt biedru kopsapulci. Nav pamata uzskatīt, ka tiesa neizskata šāda veida prasījumus.

Lietā atrodas Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 20.septembra spriedums lietā Nr.C28282702, kurā ir izskatīta /pers. P/, /pers. F/, /pers. R/, /pers. S/, /pers. T/, /pers. V/ un /pers. Z/ prasība pret Sabiedrību, ar trešo personu – reģistru. Spriedumā cita starpā izskatīts arī prasījums par pienākuma uzlikšanu valdei sasaukt biedru kopsapulci, to noraidot. Šajā daļā spriedums nav pārsūdzēts. Apgabaltiesa piemin šo tiesvedības procesu tādēļ, ka tas apliecina, ka vismaz daļa no biedru „iniciatīvas grupas" pēc būtības zināja par tiesisko regulējumu, kāds ir paredzēts šāda veida strīdu

izskatīšanai, bet izvēlējās risinājumu, kas neatbilst tiesību normām.

Iepazīstoties ar Tiesu informācijas sistēmā esošo informāciju par lietas Nr.C28282702 izskatīšanas gaitu un nolēmumiem, apgabaltiesa konstatē, ka tiesvedība ir bijusi ilga (tiesvedība ierosināta 2002.gadā, bet noslēdzošais tiesas nolēmums stājās spēkā 2015.gada 11.novembrī). Līdz ar to Sabiedrības biedru „iniciatīvas grupas" vēlme atrast „ātrākus risinājumus" ir saprotama. Tomēr tas nemaina faktu, ka reģistram bija jāņem vērā, ka tiesiskais risinājums faktiski pastāv, turklāt reģistra kompetencē principā neietilpst civiltiesiska rakstura strīdu izšķiršana. Šī kompetence ir nodota tiesai.

Arī tad, ja atzītu, ka kārtība, kas ir paredzēta Sabiedrības statūtos un tiesību normās, ir mazefektīva tiesvedības procesa ilguma dēļ, tad nāktos atzīt, ka tiesiskais risinājums, kādā veidā līdzsvarot dažādo grupu intereses, ir tiesībpolitikas ziņā. Par likuma robu nav uzskatāma likuma tiesībpolitiska nepilnība. Šādu robu aizpildīšanas nepieciešamība pamatojas uz tādiem vērtējumiem, kuriem spēkā esošajās tiesībās vēl nav pietiekama pamatojuma, tāpēc šādu nepilnību novēršana ir vienīgi likumdevēja kompetencē.

Komerclikumā un Biedrību un nodibinājumu likumā ietvertie situāciju regulējumi līdzīgās situācijās norāda, ka mazākuma dalībnieku (biedru) interešu aizsardzība var tikt regulēta ar dažādām procedūrām, tai skaitā arī ar tādām procedūrām, kas neparedz mazākuma dalībniekiem tiesības pašiem sasaukt dalībnieku sapulci.

Tas savukārt norāda uz to, ka nav pamata runāt par tiesību analoģiju, jo tiesību analoģijas gadījumā no vairākām (radniecīgām) tiesību normām, kurās atšķirīgiem normas sastāviem paredzētas līdzīgas tiesiskās sekas, tiek izsecināts vispārējs tiesību princips, kas aptver arī izskatāmo dzīves gadījumu. Atbildētājs pēc būtības ir piemērojis atsevišķas tiesību normas (Biedrību un nodibinājumu likuma 36.pants) analoģiju, neizdarot secinājumu par vispārējo tiesību principu.

Līdz ar to lēmumā faktiski nav ietverts pamatojums tam, kādēļ reģistrs uzskata, ka tikai ar šādu tiesisko regulējumu ir iespējams atrisināt strīdu par Sabiedrības biedru grupas prasību par kopsapulces sasaukšanu. Turklāt, ja ir konstatējams, ka tiesisko situāciju var tiesiski atrisināt ar dažādiem veidiem, tad izvēles jautājums ir atzīstams par tiesību politikas jautājumu, kas nav iestādes vai tiesas kompetences jautājums.

[23] Apgabaltiesa nepiekrīt lēmumā norādītajam, ka reģistrs, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 15.panta otrās daļas 12.punktu, nedrīkstēja atteikties izlemt jautājumu. Sabiedrību biedru attiecības nosaka Sabiedrības statūti, un tām ir civiltiesisks raksturs. Valsts institūcija šāda veida attiecībās var iejaukties tikai tad, ja tiesību normā tas ir tieši noteikts, turklāt tikai tādā apjomā, kādu paredz tiesību norma.

Reģistra kompetencē nav civiltiesisku strīdu izskatīšana, bet gan iesniegto dokumentu formālo prasību pārbaude. Dokumentu formālā pārbaude tiek noslēgta, pieņemot vienu no likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta trešajā daļā norādītajiem lēmumiem. Ar šo lēmumu netiek pēc būtības vērtēti strīdi starp Sabiedrības biedriem.

[24] Apgabaltiesa vērš uzmanību uz to, ka analoģijas piemērošana konkrētajā gadījumā ir obligāti saistāma ar lietas faktisko apstākļu pārbaudi. Reģistrs lēmumā Nr.1-5/52, vērtējot pieteicēja argumentus, ir daudzkārtīgi norādījis, ka tas neveic lietas faktisko apstākļu pārbaudi. Līdz ar to secināms, ka reģistrs nav šīs lietas ietvaros pārbaudījis, vai protokolos norādītā biedru „iniciatīvas grupa" patiešām ir Sabiedrības biedri, vai šie biedri sastāda 10 procentus no biedru kopskaita, vai biedru „iniciatīvas grupa" sākotnēji ir lūgusi Sabiedrības valdei sasaukt sapulci, bet tā to nav izdarījusi mēneša laikā, vai biedru „iniciatīvas grupa" ir vērsusies pie Sabiedrības revidenta ar prasību sasaukt biedru kopsapulci, bet tas to nav izdarījis. Šie fakti nav norādīti arī reģistram iesniegtajos dokumentos. Līdz ar to, pat formāli iepazīstoties ar šo dokumentu saturu, nav iespējams izdarīt secinājumus par minētajiem faktiskajiem apstākļiem.

Apgabaltiesa neapšauba to, ka reģistra kompetencē nav lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, tomēr šādā gadījumā reģistra kompetencē nav arī izdarīt secinājumus par to, ka biedru iniciatīvas grupas intereses nepieciešams aizsargāt pretēji statūtos un likumā paredzētajai kārtībai, piemērojot likuma analoģiju.

Apgabaltiesa neuzskata, ka ir tiesiski pieļaujama situācija, kad reģistrs neveic lietas faktisko apstākļu noskaidrošanu, tomēr turpmāk lietā darbojas tā, it kā tieši reģistra kompetencē būtu strīdus situācijas izskatīšana pēc būtības. Turklāt reģistrs savu darbību pamato ar pieņēmumu, ka ir iestājies faktisko apstākļu kopums, lai atzītu, ka tieši šajā lietā ir nepieciešams no tiesiskā regulējuma atšķirīgs situācijas risinājums, piemērojot tiesību analoģiju. Secinājumu par tiesību analoģijas piemērošanu konkrētā lietā var izdarīt tikai tad, ja konstatē, ka biedru „iniciatīvas grupa" sastāda vismaz 10 procentus no biedru kopskaita un tā nespēj realizēt tās likumiskās intereses, izmantojot likumā paredzētos līdzekļus. Šādu tiesisko apstākļu konstatāciju reģistrs nav veicis. Līdz ar to reģistrs nevarēja izdarīt tam pakārtotu secinājumu par to, ka tieši šajā lietā ir nepieciešams veikt tiesību tālākveidošanu.

Līdz ar to secināms, ka reģistra secinājumi par analoģijas piemērošanas nepieciešamību netiek pamatoti ar nepieciešamajiem faktiem un tiem pakārtotajiem apsvērumiem. Tāpat var konstatēt, ka reģistra pieeja sistēmiski neatbilst reģistra veiktajai dokumentu formālajai pārbaudes procedūrai. Tas savukārt noved pie tā, ka reģistra lēmums ir pretrunīgs. Lēmumā tiek izvirzīts apgalvojums, ka analoģiju ir nepieciešams piemērot, vienlaikus norādot, ka reģistra kompetencē nav to faktisko apstākļu pārbaude, kas saistīta ar analoģijas piemērošanas nepieciešamības konstatāciju.

Apgabaltiesa arī vērš uzmanību, ka reģistrs pēc būtības neanalizē pat iesniegto dokumentu formālo saturu. Tādējādi reģistra pieņēmumi par faktiskajiem apstākļiem nebalstās uz iesniegto dokumentu saturu.

[25] Apkopojot minēto, apgabaltiesa secina, ka reģistra starplēmumi Nr.1-5/186 un Nr.1/5-17, kā arī noslēdzošais lēmums Nr.1-5/52 ir prettiesiski vairāku apsvērumu dēļ. Reģistram nebija pamata uzskatīt, ka 2014.gada 3.novembra pieteikumam klātpievienotajā Sabiedrības 2014.gada 2.novembra kopsapulces protokolā konstatētos trūkumus var novērst

tādējādi, ka 2015.gada 4.janvārī tiek sasaukta jauna Sabiedrības biedru iniciatīvas grupas sapulce. Līdz ar to 2014.gada 3.novembra pieteikuma un tam pievienoto dokumentu reģistrācija bija atsakāma. Nav pamatots arī reģistra lēmumā Nr.1? 5/52 veiktā Biedrību un nodibinājumu likuma piemērošana pēc analoģijas. Apgabaltiesa nekonstatē, ka pastāvēja likuma robs, kuru bija nepieciešams aizpildīt. Tiesību normas un Sabiedrības statūti paredzēja konkrētu tiesisku risinājumu – prasības iesniegšanu tiesā. Apsvērumi par to, ka situāciju var risināt arī ar citiem veidiem, ir tiesību politikas apsvērumi, kas nav reģistra kompetences jautājums.

Ņemot vērā demokrātijas principu un likumības principu (kas savukārt izriet no tiesiskas valsts principa), pastāv zināmas robežas ārpus kurām likuma piemērošana pēc analoģijas nav pieļaujama. Šajā ziņā svarīga nozīme piešķirama arī tiesas spriešanas paredzamības aspektam, jo pēc būtības analoģijas pielietošana saturiski paplašina postulātu, ka neviens nevar aizbildināties ar likumu nezināšanu, izrādās, ka neviens nevar aizbildināties ne tikai ar to, ka viņš nav paredzējis likuma roba esamību, bet arī to, ka viņš nav paredzējis, vai vispār un kādā veidā šis robs tiks aizpildīts. Tāpēc analoģija vienmēr pielietojama ar piesardzību *(sk., rakstu krājums Dr.habil.iur., E.Kalniņš, profesora E.Meļķīša zinātniskā redakcijā, Juridiskās metodes pamati, 2003, 157., 158.lapa)*.

Apgabaltiesas vērtējumā, ja tiesa, kura izskata strīdus pēc būtības (tātad arī pārbauda faktiskos apstākļus), tiesību un likuma analoģiju piemēro ar piesardzību, tad vēl jo vairāk iestādei, kuras kompetencē nav lietas faktisko apstākļu noskaidrošana un strīdus izskatīšana pēc būtības, analoģijas piemērošanu ir jāveic tikai kā izņēmuma gadījumu. Savukārt reģistra prakse, kad reģistrs bez jebkādas faktisko apstākļu pārbaudes veic tiesību normu piemērošanu pēc analoģijas, nav atzīstama par atbilstošu demokrātijas un likumības principiem.

[26] Pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots.

[27] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicējs ir samaksājis valsts nodevu par diviem pieteikumiem 56,91 *euro* (*lietas 1.sējuma 8.lapa un 2.sējuma 9.lapa*) un apelācijas sūdzību 56,91 *euro* (*lietas 3.sējuma 202.lapa*), kas piespriežama par labu pieteicējam no atbildētāja.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Ņemot vērā minēto, no Latvijas Republikas piespriežama pieteicēja samaksātā valsts nodeva 113,83 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Apmierināt /pers. A/ pieteikumu.

Atzīt par prettiesisku Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2015.gada 23.aprīļa lēmumu Nr.1-5/52.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/, dzīvojošs /adrese/) valsts nodevu 113,83 *euro* apmērā.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

V.Poķis

Tiesnesis referents

U.Mihailova

Tiesneses

A.Zariņa